Autonomiczność uczelni wyższych w zakresie prowadzenia postępowania dyscyplinarnego i sądowa kontrola zapadłych w tym postępowaniu decyzji

Wyrok
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach
z dnia 10 kwietnia 2024 r.
III SA/Gl 10/24

Teza

Uczelnie wyższe są autonomiczne w podejmowaniu decyzji dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni oraz za czyny uchybiające godności studenta, które są co do zasady decyzjami uznaniowymi, jednakże decyzje (orzeczenia) te podlegają kontroli sądowej. Kontrola ta, przeprowadzana jest w zakresie dotyczącym przede wszystkim tego, czy uprawnione organy zgromadziły wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy dowody, czy dokonały następnie wszechstronnego zbadania tego materiału dowodowego, czy dokonały jego oceny pod względem faktycznym i prawnym oraz uzasadniły decyzję (orzeczenie) w taki sposób, aby z treści tego uzasadnienia wynikały jasne kryteria podjęcia decyzji.

Skład sądu

Adam Gołuch (sprawozdawca)
Dorota Fleszer
Małgorzata Herman (przewodniczący)

Sentencja

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 kwietnia 2024 r. sprawy ze skargi T. W. na orzeczenie Odwoławczej (...) Uniwersytetu Medycznego z dnia 21 listopada 2023 r. Nr (...) w przedmiocie postępowania dyscyplinarnego 1) uchyla zaskarżone orzeczenie oraz poprzedzające je orzeczenie (...) Uniwersytetu Medycznego z dnia 6 września 2023 r. Nr (...); 2) zasądza od (...) Uniwersytetu Medycznego na rzecz strony skarżącej 200 (dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Uzasadnienie

Orzeczeniem Odwoławczej (...) Uniwersytetu Medycznego do spraw (...) Uniwersytetu Medycznego w K. (dalej: organ II instancji, (...) Odwoławcza) z dnia 21 listopada 2023 r. Nr(...) utrzymano w mocy orzeczenie Nr (...) (...) (...) Uniwersytetu Medycznego (dalej: (...), organ II instancji) z dnia 6 września 2023 r. umarzające w całości postępowanie dyscyplinarne wobec doktoranta T. W. (dalej: skarżący, strona).

Powyższe rozstrzygniecie zapadło w następującym stanie faktycznym i prawnym.

W dniu 6 grudnia 2022 r. do Rektora (...) Uniwersytetu Medycznego wpłynęło pismo T. L. - Kierownika Centrum (...) w Z. SUM o możliwości popełnienia przez ww. skarżącego czynów uchybiających godności doktoranta. Na jego podstawie Rektor (...) Uniwersytetu Medycznego w K. polecił wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec skarżącego

W dniu 7 lutego 2023 r. zostało wszczęte wobec skarżącego postępowanie wyjaśniające, zgodnie z § 4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego w sprawach studentów, a także sposobu wykonywania kar (...)ch i ich zatarcia (Dz.U. z 2018 r. poz. 1882) - dalej "Rozporządzenie", które na wniosek z dnia 20 marca 2023 r. Rzecznika. (...) zostało przez Rektora przedłużone do dnia 2 maja 2023 r.

W dniu 12 kwietnia 2023 r. Rzecznik (...) postawił zarzuty skarżącemu, a w dniu 19 czerwca 2023 r. skład orzekający (...) Uniwersytetu Medycznego w K. na posiedzeniu niejawnym postanowił o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego

wobec skarżącego i skierował sprawę do rozpoznania na rozprawę, która odbyła się w dniu 14 lipca 2023 roku (na podstawie zarządzenia nr (...) w przedmiocie wyznaczenia terminu rozprawy dyscyplinarnej z dnia 19 czerwca 2023 r.).

Podczas rozprawy został przesłuchany skarżący oraz następujący świadkowie: T. L., K. B., A. S..

W toku postępowania dyscyplinarnego skarżący złożył dalsze pisma procesowe, w których m.in., zwrócił uwagę na fakt, że wydanie postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego w dniu 19 czerwca 2023 roku nastąpiło z po terminie określonym w art. 314 ust. 3 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W dniu 26 lipca 2023 r. skarżący za pośrednictwem poczty elektronicznej przestał na adres Rektora m.in. "Opinię Rzecznika Praw Doktoranta KRD w przedmiocie zasad odpowiedzialności (...)" z dnia 25 lipca 2023 roku ((...)). Opinia ta została przez (...) Uniwersytetu Medycznego w K. włączona w akta sprawy jako wniosek dowodowy obwinionego.

(...) Uniwersytetu Medycznego w K. zapoznała się z treścią tej opinii i Zarządzeniem nr (...) z dnia 18 sierpnia 2023 r., a następnie skierowała sprawę na posiedzenie niejawne w dniu 6 września 2023 r., w celu rozpatrzenia czy w sprawie nie zachodzi przesłanka umorzenia postępowania i wydała orzeczenie na mocy którego umorzyła w całości postępowanie dyscyplinarne wobec skarżącego. (...) uznała, że w sprawie doszło do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego po upływie terminu wskazanego w art. 314 ust. 3 Prawo o szkolnictwie wyższym.

W związku z powyższym w dniu 6 września 2023 r. (...) orzekła o umorzeniu postępowania w sprawie w całości na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 Kodeksu postępowania karnego (dalej także "KPK") w związku z art. 314 ust. 3, art. 320 i art. 322 ust. 1 zd. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz na podstawie § 22 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 Rozporządzenia.

Z powyższym rozstrzygnięciem organu pierwszej instancji nie zgodził się skarżący, który w ustawowym terminie w dniu 19 września 2023 r. wywiódł odwołanie do Odwoławczej (...).

Z uwagi na fakt, że odwołanie zostało opatrzone podpisem elektronicznym Przewodniczący Odwoławczej (...) na podstawie art. 120 § 1 Kodeksu postępowania karnego w związku z art. 119 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania karnego w związku z art. 320 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wezwał skarżącego do uzupełnienia braków formalnych które to braki w dniu 27 października 2023 r. skarżący uzupełnił.

W odwołaniu od ww. orzeczenia organu I instancji skarżący wniósł o uniewinnienie go ponieważ zarzucanego czynu nie popełnił i brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia. Nadto m.in. wskazał, że

wniosek o jego ukaranie już po 6 czerwca 2023 z mocy prawa nie mógł dalej zostać procedowany ponieważ zgodnie z art. 314 ust. 3 Prawa o szkolnictwie wyższym stanowiącym, że: "Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego po upływie 6 miesięcy od dnia uzyskania przez rektora informacji o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary lub po upływie 3 lat od dnia jego popełnienia". Skarżący nadmienił, że Rektor otrzymał informacje o zdarzeniu 6 grudnia 2022 r. więc przedawnienie nastąpiło 6 czerwca 2023 r., w związku z czym 19 czerwca 2023 r. jedyną możliwą decyzją do podjęcia przez (...) było oddalenie wniosku ponieważ na podstawie zebranych dowodów można było stwierdzić brak podstaw do ukarania skarżącego.

Rzecznik (...) nie złożył pisemnej odpowiedzi na ww. odwołanie do dnia rozprawy.

Na rozprawie przed organem II instancji w dniu 21 listopada 2023 r. sprawy skarżącego obwinionego o to, że w związku z zachowaniem uchybiającym godności doktoranta (...) Uniwersytetu Medycznego w K., tj. dopuszczenia się w okresie od 2020 r. do grudnia 2022 r.:

1) niestosownego zachowania w stosunku do pracowników Centrum (...) w Z. (...) Uniwersytetu Medycznego, tj.:

a. N. P., poprzez kierowanie wobec niej fałszywych oskarżeń o podrobienie jego podpisu na liście czynności; kierowania nieprawdziwych i szkalujących jej osobę oskarżeń co do sposobu wykonywania przez nią obowiązków zawodowych, poniżania jej osoby w obecności osób trzecich bez wyraźnego powodu,

b. K. L., poprzez kierowanie wobec niej fałszywych oskarżeń o niszczenie dokumentacji w postaci m.in. faktur VAT; kierowania nieprawdziwych i szkalujących jej osobę oskarżeń co do sposobu wykonywania przez nią obowiązków zawodowych oraz pomawiania jej co do utrzymywania bliskich relacji z innym współpracownikiem, naruszając tym samym prawo do prywatności; poniżania jej osoby w obecności osób trzecich,

c. A. S., poprzez kierowanie wobec niego fałszywych i szkalujących jego osobę oskarżeń co do sposobu wykonywania przez niego obowiązków zawodowych, w tym pomawianie go o zawłaszczanie pomysłów naukowych skarżącego, podbieranie mu pracy w Centrum (...) w Z. oraz podejmowanie wobec niego zachowań złośliwych; a także rozpowszech-

nianie nieprawdziwych informacji przed Kierownictwem Centrum (...) w Z., że nie przychodzi na zajęcia, co nie miało miejsca w rzeczywistości;

d. P. P., poprzez kierowanie wobec niego fałszywych i szkalujących jego osobę oskarżeń co do sposobu wykonywania przez niego obowiązków zawodowych, w tym poniżania jego osoby przed studentami; rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji przed Kierownictwem Centrum (...) w Z., że jest oszustem i manipulatorem, a ponadto formułowania nieprawdziwych oskarżeń o zajęcie przez niego miejsca skarżącego na stanowisku technika symulacji;

e. B. H., poprzez agresywne wobec jego osoby zachowanie,

nie będąc do tego sprowokowanym;

2) formułowanie wobec władz uczelni nieprawdziwych zarzutów, których bezzasadność potwierdzona została przez kontrolę Organu Nadzoru.

3) nieokazania należytego szacunku Kierownictwu Centrum (...) w Z. (...) Uniwersytetu Medycznego w K., poprzez formułowanie wobec Kierownictwa fałszywych zarzutów, co do stosowania w miejscu pracy wobec skarżącego, przemocy fizycznej oraz kierowania gróźb karalnych;

4) nieokazania należytego szacunku Władzom (...) Uniwersytetu Medycznego w K., Kierownictwu Centrum (...) w Z. (...) Uniwersytetu Medycznego w K. oraz pracownikom Centrum (...) w Z. (...) Uniwersytetu Medycznego w K., poprzez podejmowanie działań zmierzających do dezorganizacji pracy Centrum (...) w Z., w tym świadomego i celowego wprowadzania zmian w rozkładzie sal oraz ich zajmowania na swoje potrzeby bez zgody przełożonych, chowania urządzeń oraz oprzyrządowania do nich, w tym okablowania, a także wprowadzania nieautoryzowanych zmian na urządzeniach informatycznych - systemach informatycznych, w tym zmian haseł wymaganych do ich uruchomienia; czym skarżący naruszył obowiązek wynikający z § 18 ust. 2 pkt 3 Regulaminu Szkoły Doktorskiej (Uchwała Nr (...) ze zm. z dnia 26 czerwca 2019 r.) w związku z § 118 ust. 11 Statutu (...) Uniwersytetu Medycznego w K. (Uchwała Nr (...) z dnia 29.05.2019 r. z późn. zm.), tj. działając wbrew złożonemu ślubowaniu i tym samym niezachowania właściwej postawy moralnej i obywatelskiej godnej doktoranta Rzeczypospolitej Polskiej, przestrzegania norm, zasad współżycia społecznego i zwyczajów akademickich, a także dopuszczenia się niedbałości o godność i honor doktoranta Szkoły (...) Uniwersytetu Medycznego w K..

Skarżący podtrzymał swoje odwołanie oraz dodał, że są sprzeczności w zeznaniach świadków co do dat oraz podniósł temat przedłużenia umowy o pracę zawartej na czas określony. Skarżący wskazał, że nie był informowany, że jego umowa ma szczególne właściwości. Nadto skarżący wskazał na błędy w ewidencji czasu pracy oraz zeznał, że na przełomie września-października około godziny 20-tej miał telefon z Urzędu (...) Województwa (...) w sprawie RPO i był wypytywany o poziom zatrudnienia.

Następnie po rozpoznaniu odwołania skarżącego, (...) Odwoławcza wydała w dniu 21 listopada 2023 r. zaskarżone orzeczenie nr (...) i utrzymała w mocy orzeczenie Nr (...) Uniwersytetu Medycznego z dnia 6 września 2023 r. w całości umarzające przedmiotowe postępowanie dyscyplinarne.

(...) Odwoławcza podzieliła stanowisko Organu I Instancji co do podstaw faktycznych i prawnych uzasadniających umorzenie postępowania w sprawie.

Wedle (...) Odwoławczej była ona zobligowana do oceny zaskarżonego orzeczenia w kontekście prawidłowości zastosowania przez (...) instytucji przedawnienia, w tym do zastosowania art. 314 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz przepisów Rozporządzenia wykonawczego z roku 2018. W ocenie (...) Odwoławczej w przypadku błędnego zastosowania ww. norm przez organ I Instancji, koniecznym stałoby się uchylenie zaskarżonego orzeczenia i nakazanie prowadzenia dalszego postępowania dowodowego, gdyż nie byłoby możliwe dokonanie oceny merytorycznej "oskarżenia" skoro w toku postępowania pierwszoinstancyjnego nie przeprowadzono pełnego postępowania dowodowego, co wynikało z faktu stwierdzenia istnienia negatywnej przesłanki procesowej.

(...) Odwoławcza przyjęła ocenę prawną dokonaną przez (...) w zakresie wystąpienia negatywnej przestanki w niniejszej sprawie w związku z wszczęciem postępowania dyscyplinarnego po terminie określonym w art. 314 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce jako uzasadnią i zgodną z obowiązującym prawem.

(...) Odwoławcza podzieliła pogląd, że wskazane w art. 17 § 1 KPK negatywne przesłanki procesowe odnoszą się zarówno do etapu wszczęcia, jak i kontynuowania postępowania już wszczętego, co oznacza, iż winny być uwzględniane przez sąd z urzędu na każdym etapie sprawy, w tym w toku postępowania odwoławczego" (tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2021 roku w sprawie III KK 92/21 "Rozważenie wystąpienia, określonych w art. 17 § 1 KPK, przesłanek warunkujących dopuszczalność postępowania karnego jest obowiązkiem organu procesowego na każdym eta-

pie tego postępowania i to bez konieczności odsyłania do odpowiedniego stosowania przepisów wskazanych w art. 574 KPK").

(...) Odwoławcza ponadto zaznaczyła, że zgodnie z treścią § 22 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 roku w sprawie szczegółowego trybu postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego w sprawach studentów, a także sposobu wykonywania kar (...) i ich zatarcia, (...) dyscyplinarna orzeka o umorzeniu postępowania w przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w odpowiednio stosowanym art. 17 § 1 pkt 3-11 ustawy z dnia 5 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego. (...) Odwoławcza potwierdziła stanowisko (...), że redakcja ww. normy wyraźnie rozróżnia skutki jakim podlegają określone w art. 17 § 1 KPK negatywne przesłanki procesowe. Rozróżnienie to w ocenie (...) Odwoławczej miał dla przedmiotu rozpoznania odwołania w przedmiotowej sprawie zasadnicze znaczenie, gdyż w zależności od tego która z tych przestanek negatywnych by wystąpiła, to inne są tego konsekwencje prawne i przypisane im rozstrzygnięcia w tej materii. Dla przesłanki przedawnienia karalności jedynym możliwym rozstrzygnięciem jest umorzenie postępowania, tj. (...) nie może wydać innego niż właśnie to. (...) Odwoławcza zaznaczyła, że wydanie rozstrzygnięcia merytorycznego w oparciu o wystąpienie przedawnienia w oparciu o art. 314 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie jest w ogóle możliwe ponieważ ustawodawca w art. 314 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym stwierdził, że: "Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego po upływie 6 miesięcy od dnia uzyskania przez rektora informacji o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary (...)", które bezsprzecznie wprowadza ustawowy zakaz wszczynania postępowania dyscyplinarnego po upływie wskazanego terminu. (...) Odwoławcza wskazała, że pomimo istnienia czynu uzasadniającego pociągnięcie do odpowiedzialności dyscyplinarnej, postępowanie nie może być wszczęte po tym terminie bezwzględnie, a jeżeli zostało wszczęte to tym bardziej nie może być kontynuowane i musi zostać umorzone. Jeżeli nie można było wszcząć, to tym bardziej nie można takiego postępowania kontynuować i to nawet w kierunku dla obwinionego korzystnym.

Od orzeczenia (...) Odwoławczej skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego wywiódł w ustawowym terminie skarżący.

W skardze wniósł o oddalenie decyzji (...) Odwoławczej z tytuł braku podstaw prawnych na umorzenie postępowania oraz podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Skarżący m.in., wskazał, że w dniu 21 listopada 2023 r. otrzymał (ustną) informację o umorzeniu postępowania, a tym samym utrzymaniu decyzji (...) która jego zdaniem również została podjęta bez podstawy prawnej ponieważ na podstawie art. 314 § 3 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego po upływie 6 miesięcy od dnia uzyskania przez rektora informacji o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary lub po upływie 3 lat od dnia jego popełnienia

W związku z czym wniósł o cofnięcie decyzji (...) Odwoławczej oraz skierowanie sprawy do komisji dyscyplinarnej w celu usunięcia przeszkody prawnej.

Nadto skarżący wskazał, że wniosek o ukaranie powinien zostać w całości oddalony po 6 czerwca 2023 r. W udostępnionych materiałach brak informacji o okazaniu dowodów winy doktoranta. Dlatego w ocenie skarżącego cały wniosek o ukaranie powinien wróci do Rzecznika dyscyplinarnego w celu uzupełnienia braków formalnych, a Rzecznik może cofnąć wniosek do Rektora w celu umorzenia postępowania wyjaśniającego.

W odpowiedzi na skargę Odwoławcza (...) Uniwersytetu Medycznego w K., wniosła o:

1. uchylenie Orzeczenia nr (...) z dnia 21 listopada 2023 roku Odwoławczej (...) Uniwersytetu Medycznego w K. Znak: (...) w związku z art. 439 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania karnego (Dz.U. 1997 Nr 89, poz. 555 z późn. zm.) w zw. z art. 320 i art. 322 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 roku (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 z poźn. zm.) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Odwoławczą (...) Uniwersytetu Medycznego w K.;

2. orzeczenie o kosztach postępowania wywołanych wniesioną skargą;

3. na podstawie art. 119 pkt 2 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 30 sierpnia 2002 roku (Dz.U. 2002 Nr 153, poz. 1270 z pożn. zm.) o rozpoznanie sprawy w trybie uproszczonym;

4. na podstawie art. 106 § 3 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 30 sierpnia 2002 roku (Dz.U. 2002 Nr 153, poz. 1270 z poźn. zm.) o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów, tj.:

a. uchwały Senatu (...) Uniwersytetu Medycznego w K. numer (...) z dnia 23 września 2020 roku na fakt powołania składu Odwoławczej (...) Uniwersytetu Medycznego w K., w tym jej Przewodniczącego;

b. uchwały Senatu (...) Uniwersytetu Medycznego w K. numer (...) z dnia 18 października 2023 roku w sprawie: zmiany Uchwały Nr (...) z dnia 23 września 2020 roku dotyczącej powołania Odwoławczej (...) na kadencję 2020-2024 na fakt zmian w składzie ww. Komisji oraz wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania karnego;

c. Statutu (...) Uniwersytetu Medycznego w K. z dnia 29 maja 2019 roku (Uchwała Nr (...) - t.j. uwzględniający zmiany z dnia 22 grudnia 2021 roku i z dnia 25 stycznia 2023 roku) na fakt zasad powoływania członków komisji (...) do spraw (...).

W uzasadnieniu organ II instancji wskazał. m.in., że skoro wszczęto postępowanie dyscyplinarne w przedmiotowej sprawie w dniu 19 czerwca 2023 roku to zachodzi wskazana powyżej przesłanka negatywna dalszego prowadzenia postępowania wobec strony i w tym zakresie Odwoławcza (...) uznała rozstrzygnięcie (...) za prawidłowe ponieważ wszczęcie postępowania dyscyplinarnego po terminie wskazanym w art. 314 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce musi skutkować umorzeniem postępowania.

Nadto (...) Odwoławcza wskazała, że w toku podjętych czynności zmierzających do przekazania skargi do rozpoznania tut. Sądowi, ustalone zostało, że w składzie (...) Odwoławczej orzekała osoba, która w dniu wyrokowania nie była już członkiem Odwoławczej (...) Uniwersytetu Medycznego w K., albowiem na mocy uchwały Senatu (...) Uniwersytetu Medycznego w K. numer (...) z dnia 18 października 2023 roku w sprawie: zmiany Uchwały Nr (...) z dnia 23 września 2020 roku dotyczącej powołania Odwoławczej (...) Dyscyplinarnej do spraw (...) na kadencję 2020-2024 doszło do zmiany składu (...) Odwoławczej m.in. w ten sposób, że "w miejsce "A. W." powołuje na Członka Komisji "P. G. - doktoranta" (§ 1 pkt 5 ww. uchwały). Uchwała weszła w życie w dniu 18 października 2023 roku.

W związku z czym Pani A. W. w dniu 21 listopada 2023 roku nie była już członkiem (...) Odwoławczej.

W ocenie (...) Odwoławczej skoro uchwałą Senatu z dnia 18 października 2023 roku Pani A. W. została wyłączona ze składu (...) Uniwersytetu Medycznego w K. to nie mogła orzekać w dniu 21 listopada 2023 roku, a tym samym zachodzi przesłanka określona w art. 439 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania karnego, która musi skutkować uchyleniem zaskarżonego orzeczenia.

Jednakże (...) Odwoławcza wskazała, że samo rozstrzygnięcie co do umorzenia przedmiotowego postępowania było prawidłowe.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach zważył, co następuje:

Na wstępie wyjaśnienia wymaga, iż sądowa kontrola działalności administracji publicznej ogranicza się do oceny zgodności zaskarżonego aktu lub czynności z prawem. Wynika to z art. 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 roku Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz.U z 2022 r. poz. 2492).

Sąd administracyjny, kontrolując zgodność zaskarżonego rozstrzygnięcia z prawem, orzeka na podstawie materiału sprawy zgromadzonego w postępowaniu administracyjnym. Obowiązek dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz zebrania i wyczerpującego rozpatrzenia całego materiału dowodowego spoczywa na organie orzekającym, a sąd administracyjny nie może zastąpić organu administracji w wypełnieniu tego obowiązku, ponieważ do jego kompetencji należy wyłącznie kontrola legalności rozstrzygnięcia administracyjnego. Oznacza to, że sąd ad-ministracyjny nie rozstrzyga merytorycznie o zgłoszonych przez stronę żądaniach, a jedynie w przypadku stwierdzenia, iż zaskarżony akt został wydany z naruszeniem prawa, o którym mowa w art. 145 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 roku Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.(Dz.U. z 2023 r. poz. 1634) dalej PostAdmU uchyla go lub stwierdza jego nieważność.

Nadto wskazania wymaga, iż sąd orzeka na podstawie akt sprawy (art. 133 § 1 PostAdmU) nie będąc związany zarzutami i wnioskami skargi oraz powołaną podstawą prawną (art. 134 § 1 PostAdmU).

Rozpoznając sprawę w świetle powołanych wyżej kryteriów Sąd doszedł do przekonania, że skarga jest zasadna, gdyż zaskarżone orzeczenie oraz poprzedzające je rozstrzygnięcie organu I instancji zostały podjęte z naruszeniem przepisów prawa, w stopniu mogącym mieć wpływ na wynik sprawy, w stopniu uzasadniającym jego uchylenie. Zgodnie bowiem z art. 145 § 2 w zw. z § 1 PostAdmU w zw. z art. 150 PostAdmU sąd orzeka o uchyleniu orzeczenia odwoławczej (...) tylko w razie zaistnienia istotnych wad w przeprowadzonym postępowaniu, jeżeli mogły one mieć wpływ na wynik sprawy, w przypadku stwierdzenia naruszenia prawa dającego podstawę do wznowienia postępowania lub w wypadku naruszenia przepisów prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy.

Przedmiotem sprawy sądowoadministracyjnej jest ocena przez Sąd prawidłowości prowadzenia przez organy postępowania dyscyplinarnego oraz zgodności z prawem zapadłego w tym postępowaniu orzeczenia.

Na wstępie należy podnieść, że w odniesieniu do spraw (...) wobec studentów, niezależnie od stadium postępowania, mają zastosowanie przepisy trzech aktów prawnych: ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, rozporządzenia z 28 września 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego wobec studentów a także sposobu wykonania kar (...) i ich zatarcia oraz Kodeksu postępowania karnego (w skrócie: KPK). Warto w tym miejscu przytoczyć stanowisko Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z 27 lutego 2001 r. sygn. K22/00 stwierdził że "deontologia postępowania dyscyplinarnego jest inna niż postępowania karnego. Łączy się ona przede wszystkim ze szczególnym charakterem niektórych zawodów oraz zasadami funkcjonowania konkretnych korporacji zawodowych. Ukształtowane w ich ramach reguły deontologiczne ukierunkowane są przede wszystkim na obronę honoru i dobra zawodu. Stąd też odpowiedzialność dyscyplinarna związana może być z czynami, które nie podlegają odpowiedzialności karnej. Odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego nie oznacza, że postępowanie dyscyplinarne staje się postępowaniem karnym" (por. wyrok TK z 27 lutego 2001 r., K. 22/00).

Sąd podkreśla, że w zakresie podstaw odpowiedzialności dyscyplinarnej ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zawiera samodzielne regulacje materialnoprawne stanowiące podstawę do wydania orzeczenia dyscyplinarnego i nie odsyła do stosowania, nawet posiłkowego, przepisów prawa karnego. Prawną podstawę w tej sprawie stanowi 307 ust. 1 ustawy przewidujący odpowiedzialność dyscyplinarną za naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni oraz za czyny uchybiające godności studenta oraz art. 308 ustawy, na podstawie którego wymierzana jest kara. Ustalenie okoliczności, które składają się na rodzaj czynu następuje najpierw na etapie postępowania wyjaśniającego, a następnie przed komisją dyscyplinarną, które określają dany czyn na potrzeby tego postępowania, często posiłkując się kodeksowymi nazwami typów czynów zabronionych. Organ ten nie ma jednak w żadnym wypadku legitymacji w sprawie ścigania przestępstw z Kodeksu karnego, ani przyjmowania kwalifikacji na podstawie tej ustawy.

Natomiast zgodnie z art. 322 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce doktorant podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie przepisów obowiązujących w podmiocie prowadzącym szkołę doktorską oraz za czyn uchybiający godności doktoranta. Do odpowiedzialności (...) stosuje się odpowiednio przepisy art. 307 ust. 2, art. 308-320 oraz przepisy wydane na podstawie art. 321 ww. ustawy. Natomiast zgodnie z art. 320 ww. ustawy do postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego wobec studentów w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego, z wyłączeniem art. 82.

Pomimo, że skarga podlega rozpoznaniu już na gruncie ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, to całe postępowanie dyscyplinarne musi być ocenianie przez pryzmat prawidłowo stosowanych norm prawa regulujących to postępowanie, w tym stosowanych odpowiednio przepisów Kodeksu postępowania karnego.

Tym samym zgodnie z art. 310 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w sprawach (...)studentów orzekają (...) dyscyplinarna oraz odwoławcza (...) dyscyplinarna, powołane spośród nauczycieli akademickich i studentów uczelni, w trybie określonym w statucie.

Jednakże do orzekania powołana jest wyłączenie (...) dyscyplinarna i odwoławcza (...) dyscyplinarna w składzie członków powołanych zgodnie ze statutem uczelni.

Zgodnie z § 122 ust. 3 Statutu (...) Uniwersytetu Medycznego w K. z dnia 29 maja 2019 roku (Uchwała Nr (...)) do (...) Dyscyplinarnej do spraw (...) oraz Odwoławczej (...) Dyscyplinarnej do spraw (...) stosuje się odpowiednio § 116 i § 117 Statutu.

Z kolei § 116 ust. 4-10 Statutu określa tryb wyboru członków ww. komisji i tylko członkowie wybrani zgodnie z tymi normami mogą orzekać w sprawach (...) studentów/(...).

Zważyć należy, że uczelnie wyższe są autonomiczne w podejmowaniu tego typu decyzji które są co do zasady decyzjami uznaniowymi, jednakże decyzje (orzeczenia) te podlegają kontroli sądowej. Kontrola ta, przeprowadzana jest w zakresie dotyczącym przede wszystkim tego, czy uprawnione organy zgromadziły wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy dowody, czy dokonały następnie wszechstronnego zbadania tego materiału dowodowego, czy dokonały jego oceny pod względem faktycznym i prawnym oraz uzasadniły decyzję (orzeczenie) w taki sposób, aby z treści tego uzasadnienia wynikały jasne kryteria podjęcia decyzji.

Sąd uznaje za słuszny zarzut naruszenia przepisów Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce tj. przede wszystkim art. 314 ust. 3 sformułowany przez skarżącego, że doszło do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego po przedawnieniu.

Zatem w ocenie Sądu rozpoznanie pozostałych zarzutów stało się zbędne, skoro doszło do naruszenia przepisów o przedawnieniu, ze skutkiem przewidzianym w ww. art. 314 ust. 3 który stanowi, że nie można wszcząć postępowania

dyscyplinarnego po upływie 6 miesięcy od dnia uzyskania przez Rektora informacji o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary.

Tym samym Sąd podzielił stanowisko zarówno skarżącego jak i organu (okoliczność bezsporna), że wszczęcie postępowania dyscyplinarnego nastąpiło po terminie, a nie można było wszcząć tego postępowania.

Niezależnie od powyższego zwrócić należy uwagę na uchybienia w pracy organów, które w ocenie sądu nie powinny mieć miejsca ponieważ w dniu 21 listopada 2023 r. w rozprawie uczestniczyła i rozstrzygała w składzie orzekającym odwoławczej (...) osoba nieuprawniona ponieważ uchwałą Senatu z dnia 18 października 2023 r. A. W. została wyłączona ze składu Odwoławczej (...) Uniwersytetu Medycznego w K. to nie mogła orzekać w dniu 21 listopada 2023 r., w związku z czym zachodziła przesłanka określona w art. 439 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania karnego, która powinna skutkować uchyleniem zaskarżonego orzeczenia ponieważ ww. przepis stanowi, że niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia sąd odwoławczy na posiedzeniu uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli w wydaniu orzeczenia brała udział osoba nieuprawniona lub niezdolna do orzekania bądź podlegająca wyłączeniu na podstawie art. 40 Kodeksu postępowania karnego.

W związku z powyższym orzeczenie organu II instancji było dotknięte wadą istotną ponieważ w składzie rozstrzygającym kwestię zarzutów (...) uczestniczyła osoba, która nie mogła brać udziału w sprawie w charakterze członka składu orzekającego.

Sąd zatem podzielił stanowisko zarówno skarżącego jak i organu (okoliczność bezsporna), że wszczęcie postępowania dyscyplinarnego nastąpiło po terminie, a nie można jak wyżej było wskazane wszcząć postępowania jeżeli dyscyplinarnego po upływie 6 miesięcy od dnia uzyskania przez Rektora informacji o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary.

Podsumowując rozważania Sąd przychylił się de facto do w pewnym sensie do zgodnego stanowiska stron w zakresie konieczności uchylenia zaskarżonego orzeczenia (...) Odwoławczej.

Jednakże w ocenie sądu nie można oddalić decyzji (...) Odwoławczej zgodnie z wnioskiem zawartym w skardze lecz należy uchylić obie decyzje zarówno organu I instancji jak i organu II instancji.

W ocenie sądu ponownie rozpoznając sprawę organ zastosuje się do wyżej przedstawionego stanowiska Sądu. Przede wszystkim uwzględni kwestię przedawnienia tę kwestię jasno wyartykułuje, nie pozostawiając niedomówień w zakresie możliwości wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 150 w związku z art. 145 § 1 pkt 1 lit. a) i c). PostAdmU oraz art. 135 PostAdmU uchylono zaskarżone orzeczenie oraz poprzedzające je orzeczenie (...) z 6 września 2023 r.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 200 PostAdmU